

Nummer
Datum 22 juni 2011

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Communicatie
Beleidscommunicatie

Inlichtingen bij
drs. P.L.M. Steinhoff
Speechschrijver

T 070-3405762
M +31(0)6-15035000
pl.steinhoff@minvws.nl

speech

**Spreekpunten voor de Secretaris Generaal van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Geert van
Maanen, tijdens de viering van het 40-jarig
bestaan van de Vereniging van Geestelijk
Verzorgers in Zorginstellingen.
Utrecht, 22 juni 2011**

Koninklijke hoogheid, dames en heren,

Allereerst wil ik staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten verexcuseren. Ze was hier graag vandaag aanwezig geweest. Maar ze heeft het momenteel erg druk – onder meer met het persoonsgebondenbudget. En ook vandaag heeft ze politieke verplichtingen waar ze niet onderuit kan.

Daarom heeft ze mij gevraagd haar te vervangen. Toen ze dat deed, zei ze tegen mij dat ik in mijn toespraak moet benadrukken dat geestelijke verzorging, praten over identiteit en zingeving, voor haar onlosmakelijk verbonden is aan verantwoorde zorg. Ze heeft zelf als verpleeghuisarts geregeld met mensen gesproken over levensvragen en heeft toen gemerkt hoe belangrijk dat is. Geestelijke zorg is net zo belangrijk als lichamelijke zorg.

Om die reden is in de Wet cliëntenrechten zorg, die nu in de Kamer ligt, vastgelegd dat mensen in zorginstellingen recht hebben op geestelijke verzorging. Dat betekent dat een zorginstelling verplicht is voor geestelijke verzorging te zorgen als iemand daar om vraagt.

Bovendien is het de bedoeling in de *Beginnselenwet zorginstellingen* een bepaling op te nemen waarin staat dat bij de bespreking van het zorgplan er ook

aandacht moet zijn voor de wensen van de cliënt op het gebied van godsdienst of levensovertuiging. Ook dat hoort bij het voeren van de regie over je eigen leven.

Enige tijd geleden gaf de staatssecretaris tijdens een algemeen overleg met de Kamer duidelijk aan dat ze de aandacht voor levensvragen wil borgen.

Ook heeft ze toen toegezegd dat de ervaringen die zijn opgedaan door het Expertise Centrum Levensvragen worden geborgd. Dat wil ze laten lopen via het op te richten Kwaliteitsinstituut. Deze organisatie maakt de kwaliteit van de zorg inzichtelijk voor burgers, professionals, Inspectie en verzekeraars.

Het is overigens niet zo dat het omgaan met levensvragen in de zorg een exclusief terrein voor geestelijk verzorgers is. Artsen, verpleegkundigen en verzorgenden komen dagelijks in aanraking met

patiënten. Dat betekent ook dat ze af en toe een hand van de patiënt vasthouden, of een arm om hen heen slaan en gesprekken voeren over identiteit en zingeving.

Dat wil niet zeggen dat het zorgverlenend personeel het werk van geestelijk verzorgers overneemt.

Geestelijk verzorgers blijven de aangewezen personen om langere tijd met cliënten te praten over identiteit en zingeving. Zorgverleners hebben daar de opleiding niet voor en ook de tijd niet. Maar zorgverleners en geestelijk verzorgers kunnen elkaar prima aanvullen.

Dat betekent wel dat we er voor moeten zorgen dat zorgverleners weten hoe ze moeten omgaan met de levensvragen van patiënten. Het is dan ook een

prima ontwikkeling dat geestelijk verzorgers steeds vaker cursussen geven aan zorgverleners over geestelijke verzorging.

Koninklijke hoogheid, dames en heren, mij is gevraagd het kort te houden.

En dat doe ik ook.

Ik heb u, namens de staatssecretaris, duidelijk willen maken dat dit kabinet geestelijke verzorging onmisbaar vindt en dat het onderdeel moet uitmaken van verantwoorde zorg. Dat is nu zo en blijft ook in de toekomst zo.

Mensen hebben naast lichamelijke zorg, recht op geestelijke zorg!

-0-0-0-0-